

EDITORIAL

Vážení čitatelia,

do rúk sa vám dostáva ďalšie – inovované číslo nášho periodika, s novým logom a aj s novou grafickou úpravou. Naším cieľom je predovšetkým zvyšovanie odbornej úrovne časopisu, ale veríme, že aj takáto grafická inovácia k tomu prispeje.

Je viac ako isté, že v prostredí vírusovej infekcie COVID-19 sa budeme musieť naučiť žiť. Dobrou správou je, že sa objavujú nové pohľady na diagnostiku, patogenézu a liečbu vírusovej infekcie SARS-CoV-2. U pacientov s COVID-19 bola popísaná široká škála kožných prejavov, tiež po prekonaní infekcie. Niektoré z týchto prejavov môžu byť priamym dôsledkom cytopatického účinku SARS-CoV-2 v interakcii s kožou, zatiaľ čo iné môžu byť výsledkom aktivácie imunitného systému vyvolaného vírusom. Okamžité rozpoznanie MIS-C je dôležité na kontrolu hyperzápalového stavu a prevenciu závažnej dysfunkcie orgánov a potenciálne smrteľných komplikácií. Kožné a slizničné prejavy sa môžu objaviť u časti pacientov s MIS-C a môžu byť dôležitým prvkom pre skoré podozrenie a rozpoznanie tohto syndrómu aj u febrilných detí, dospievajúcich a dospelých. Z uvedených dôvodov je potrebné tejto problematike venovať stále pozornosť. Chorobné zmeny na koži u detí a mladistvých sa vyskytujú pomerne často. V pediatrickej ambulancii primárnej starostlivosti predstavujú okolo 15 % – 20 % vyšetrených a ošetrovaných pacientov. Približne polovica z nich si vyžaduje aj špecializovanú starostlivosť najmä detského dermatológa a klinického imunológa, alergológa. Dôvodom hospitalizácie detí sú v približne 50 % dermatózy na podklade alergie, atopickej konštitúcie, ďalších asi 24 % predstavujú pyodermie, 7 % psoriáza a 19 % rozličné formy seboroickej dermatitídy. Preto tejto problematike v súčasnom čísle LDVO venujeme náležitú pozornosť.

Pred časom bol v tomto periodiku uverejnený článok „Ku klinicko-patologickej diagnostike bolestivých tumorov kože“. Do konceptu všeobecne uznávaných kožných lézií prejavujúcich sa bolestivosťou a označujúcich sa akronymom „LEND AN EGG“ a „ENGLAND“ autori nezaraďujú pomerne často biopsicky diagnostikovaný nodul, klinikom označený ako bolestivý a lokalizovaný na planta pedis. Spravidla ide o léziu mäkkých tkanív, zasahujúcu do podkožia a dermy, označenú ako fibromatóza plantae pedis.

Je dobrou správou, že liečba jedného z najzávažnejších dermatologických ochorení pemphigus vulgaris sa stáva bezproblémovou po kategorizácii rituximabu aj v našich podmienkach. Ukazuje sa, že liečba rituximabom v iniciačnej dávke 2-krát 1,0 g podaná v intravenózne infúzii v 14-dňovom intervale je účinná. Pacienti takto liečení však musia byť aj naďalej dlhodobo sledovaní. V prípade potreby podľa európskych guidelines liečby pemphigus vulgaris a foliaceus môžu byť s odstupom času aplikované ďalšie dávky rituximabu. Predpokladá sa, že uvedená liečebná schéma pemphigus vulgaris rituximabom na základe nových poznatkov bude ďalej upravená.

Nové poznatky v patogenéze, diagnostike ale aj v liečbe sa v poslednom období zaznamenávajú aj v problematike predovšetkým systémových mastocytóz. Tejto problematike opakovanne v našom periodiku venujeme osobitnú pozornosť. Mastocytosis je zriedkavá hematologická neoplázia charakterizovaná heterogénnymi klinickými manifestáciami v závislosti od excesívnej proliferácie abnormálnych klonov mastocytov v rôznych kutánných a extrakutánných miestach ako koštná dreň, slezina, lymfatické uzliny a gastrointestinálny trakt. Odhaduje sa, že prevalencia systémovej mastocytózy sa u dospelých pohybuje od 1:10 000 až po 1:100 000 prípadov ročne.

Klinické prejavy mastocytózy sú veľmi heterogénne od prejavov typicky limitovaných iba na kožu detí (kutánná mastocytóza) so spontánnou regresiou do puberty, po difúzne extrakutánne postihnutie s viac agresívnymi prejavmi u dospelých pacientov, nazývané tiež systémovej mastocytosis s multiorgánovou dysfunkciou a skráteným prežívaním.

Systémová mastocytóza, v našom prípade indolentná systémová mastocytóza si pri správnej diagnostike a optimálnej liečbe vyžaduje multidisciplinárnu spoluprácu hematológa, gastroenterológa, alergológa, dermatológa a tiež odborníkov ďalších medicínskych odborov podľa aktuálneho nálezu, resp. komplikácii pacientov.

Naším čitateľom prajeme pohodové ukončenie letných prázdnin, rovnako bezproblémovú jeseň, a to aj napriek mimoriadne ťažkej ekonomickej, spoločenskej a hospodárskej situácii našej krajiny.

Juraj Pěč, šéfredaktor

OBSAH

Dermatovenerologická problematika v adolescencii The Dermatovenerological Problems in the Adolescence

3 † Fetišová, Ž., Adamicová, K.